

Skrivelse om förslag till utformning av stöd till jordbruket

(Ert diarienummer N2022/01046)

Regeringen har gett Statens jordbruksverk i uppdrag att föreslå

- hur regeringens aviserade ekonomiska stöd till animaliesektorn i jordbruket samt växthusföretagen skulle kunna utformas, och
- en fördelning av regeringens aviserade förstärkning av det nationella stödet i norra Sverige.

Förslaget i punkt 1 ska tas fram i samråd med Länsstyrelserna. Förslaget ska utgå från ett utökat stöd till animaliesektorn och växthussektorn om 1 890 miljoner kronor, där 90 miljoner kronor utgörs av EU-medel från krisreserven.

Sammanfattning

Förstärkning av det nationella stödet i norra Sverige

Jordbruksverket föreslår att förstärkningen av nationella stödet fördelas till mjölk (produktion och transport), värphönor, slaktgrisar och smågrisar. Detta innebär att stödnivåerna höjs mellan 8 och 30% beroende på sektor och stödområde.

Stöd till animaliesektorn och växthusföretag

Jordbrukets kostnader har ökat kraftigt sedan andra halvåret 2021 och kostnadsökningen har tilltagit sedan kriget i Ukraina utbröt i februari 2022. Kostnadsökningen har varit särskilt markant för gödning, energi och foder. Med ledning av kalkyler har Jordbruksverket beräknat att kostnaderna ökat cirka 3,4 miljarder kronor i animaliesektorn under 2021/2022.

Jordbruksverket och Länsstyrelserna föreslår att stödet om 1 890 miljoner kronor fördelas utifrån kostnadsökningarna i respektive produktionsgren så att samma procentuella kostnadsersättning uppnås i de olika produktionsgrenarna så långt det är möjligt.

På grund av begränsningar i möjliga stödnivåer inom statsstöden och villkor om hållbarhet inom krisreservsstödet samt beaktat den struktur som finns i de olika produktionsgrenarna bör krisreservstödet¹ fördelas till fjäderfäsektorn eftersom det inte tillämpas något takbelopp för detta stöd och det bedöms att de hållbarhetsregler som finns inom ägg- och slaktkycklingbranscherna uppfyller EU:s krav.

Sektorerna gris, nötkreatur, får och getter samt växthus bör tilldelas statsstöd, i första hand enligt det tillfälliga ramverket² och i andra hand genom de minimis³. För de produktionsgrenar där det är aktuellt bör en differentiering av stödet göras så att hänsyn tas till skillnader i intensiteten.

Jordbruksverket och Länsstyrelserna föreslår att Länsstyrelserna administrerar de nationella statsstöden inom ramen för de minimis och det tillfälliga ramverket. Jordbruksverket och Länsstyrelserna föreslår att det extraordinära anpassningsstödet betalas ut av Jordbruksverket medan länsstyrelserna sätter upp ansökan och handlägger stödet. Vi bedömer att denna fördelning av administrationen ger minsta möjliga påverkan på Jordbruksverkets arbete med att införa den svenska Strategiska planen.

En miniminivå på 5 000 kronor per företag bör tillämpas för både statsstöden och krisreservsstöden.

På grund av att takbeloppet hindrar utbetalningar över 550 000 kronor samt tillämpning av miniminivå bör stödet per djur inom respektive produktionsgren höjas till föreslagen nivå för att minska risken för outnyttjade medel.

Stödet bör grundas på det enskilda företagets djurinnehav under 2021 eller på växthusyta med möjlighet att ta hänsyn till variationer i produktionen som stått utanför jordbrukarens makt att påverka. Produktion ska ha förekommit vid företaget under februari 2022 för att vara berättigad till stödet. För växthusen grundas stödet på ytan under 2020 och produktion ska ha funnits under första halvåret 2022.

---

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/467 av den 23 mars 2022 om extraordinärt anpassningsstöd till producenter inom jordbrukssektorn

² Kommissionens meddelande C(2022) 1890 av den 23 mars 2022 om tillfälligt ramverk för statsstöd för att stötta ekonomin med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina

³ Förordningen (2008:437) om statligt stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn och sektorn för fiskeri och vattenbruk samt förordning (EU) 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn.

Förslag på stödnivåer och indikativ fördelning av medel**Statsstöd**

Produktionsgren mkr	Stöd per djur eller kvm	Indikativ summa stöd,
Gris 3-6 månader	90	158
Gris över 6 månader	1150	122
Mjölkkö	2 700	706
Handjur över 1 år	1 300	229
Övriga hondjur över 1 år	760	331
Får och get	200	36
Växthus	20	40
SUMMA STATSSTÖD		1 620

Krisreservsstöd

Produktionsgren miljoner kronor	Stöd per djur ,kr	Indikativ summa stöd,
Värphöns	13,68	120
Värphönskycklingar	1,11	8
Slaktkyckling	1,18	133
Kalkon stor	19,04	5
Kalkon liten + Broilermödrar	4,34	3
SUMMA KRISRESERVSSTÖD		270

1 Förslag på hur regeringens aviserade ekonomiska stöd till animaliesektorn i jordbruket samt växthusföretagen skulle kunna utformas.

1.1 Inledning

Kriget i Ukraina har tillsammans med andra samverkande faktorer lett till en kostnadskris som drabbat svenskt jordbruk och då i synnerhet animaliesektorn. Genom olika åtgärder både i EU och nationellt föreslås att totalt budgetmedel motsvarande 1 890 miljoner kronor ska sättas in i syfte att mildra effekterna av stigande kostnader.

I beräkningarna i de följande avsnitten utgår vi från att 1 euro = 10 kronor.

1.2 Animalier - Kostnadsutveckling

Jordbrukets kostnader har ökat kraftigt under andra halvåret 2021 och under inledningen av 2022. Med ledningen av Jordbruksverkets bidragskalkyler, Agriwise, har kostnadsläget för olika produktionsgrenar beräknats. Det är särskilt kostnaderna för gödning, energi och foder som ökat. För dessa kostnadsposter i bidragskalkylerna har det gjorts en beräkning över hur kostnaderna förväntas utvecklas fram till juni 2022. Beräkningarna baseras på hur produktionsmedelsprisindex utvecklats fram till och med februari 2022 samt på en framskrivning fram till och med juni 2022.

EU:s tillfälliga ramverk för statsstöd avser perioden från och med februari 2022, d.v.s. från och med krigsutbrottet i Ukraina. Det behöver därför göras en periodisering av hur kostnaderna utvecklats.

För gris och fjäderfä antas att produktionen baseras på inköpt foder. För mjölk, nötkött samt får och get antas att fodersäd och proteinfoder köps in medan grovfodret är egenproducerat.

Inom vissa produktionsgrenar föreslås en uppdelning av kostnadsberäkningarna på olika kategorier av djur eftersom intensiteten i produktionen skiljer sig åt. Inom slaktkycklingproduktionen föreslås att stor kalkoner och små kalkoner samt broilermödrar utgör två undergrupper. Värphöns delas upp i en undergrupp värphönskycklingar. I grisproduktionen görs en uppdelning på grisar under 6 månader och en grupp över 6 månader. Bland nötkreaturen föreslås en fördelning på kategorierna; mjölkkor, handjur över 1 år samt övriga hondjur över 1 år.

Den totala kostnadsförändringen har beräknats för respektive produktionsgren med ledning av aktuellt antal djur i respektive kategori.

Den totala kostnadsökningen för animaliesektorn kan beräknas till cirka 3,7 miljarder kronor för perioden februari-juni 2021 jämfört med februari-juni 2022.

Tabell 1 Kostnadsförändring för respektive djurslag under perioden februari-juni 2021 till februari – juni 2022, miljoner kronor

Produktionsgren	Antal djur	Kostnadsnivå feb/juni 2021, mkr	Kostnadsnivå feb/juni 2022, mkr	Förändring, mkr
Slaktkyckling	113 000 000	1 207	1 482	275
Kalkon stor	260 000	51	63	12
Kalkon liten + Broilermödrar	760 000	38	46	9
Värphöns	8 800 000	1 500	1 778	278
Värphönskycklingar	7 425 000	154	183	29
Slaktgris	2 600 000	1 484	1 757	274
Sugga	150 000	1 160	1 372	211
Mjölkkö	300 000	3 726	4 965	1 239
Handjur över 1 år	200 000	1 176	1 570	394
Övriga hondjur över 1 år	500 000	914	1 498	584
Får och get	270 000	99	162	63
SUMMA		11 509	14 876	3 367

1.3 Animalier - Fördelning av stöd

Det är viktigt att samtliga stödåtgärder ses i en helhet när en fördelning ska ske mellan olika produktionsgrenar. Jordbruksverkets förslag utgår från att samtliga produktionsgrenar ges samma procentuella tillskott för att täcka kostnadsökningarna eftersom kostnadsökningarna är spridda över alla produktionsgrenar.

Reglerna för att statsstöd måste beaktas när stöden utformas och då i synnerhet de begränsningar som finns för hur stora stöd varje enskilt företag kan få. Särskilt fjäderfänäringen präglas av en storskalig företagsstruktur vilket leder till att statsstödsreglerna begränsar hur mycket stöd som kan ges till enskilda företag.

1.3.1 Krisreserv - animalier

De medel som står till förfogande genom EU:s krisreserv omfattas inte av statsstödsreglerna. Jordbruksverket föreslår därför att fjädersektorn ges stöd genom att utnyttja krisreserven inkl. nationell medfinansiering med totalt 270 miljoner kronor. Det bedöms att de hållbarhetsprogram som tillämpas inom fjäderfäsektorn uppfyller de krav som ställs i EU:s regelverk för stödet angående hållbarhet. Den största möjliga summan anpassningsstöd är cirka 283 miljoner kronor enligt förordningen.

De medel som finns till förfogande inom krisreserven innebär att fjäderfå får en något lägre kostnadsersättning än övriga produktionsgrenar men å andra sidan kommer de stora fjäderfäföretagen inte att påverkas av de begränsningar som statsstödsreglerna innebär. Av tabell 2 framgår hur stöden fördelas om kostnadsförändringarna för perioden 1 juli 2021-30 juni 2022 används som utgångspunkt. I beräkningen har det inte beaktats att en miniminivå på 5 000 kronor tillämpas, effekten blir dock liten eftersom fjäderfäproduktionen är storskalig.

Tabell 2 Förslag till fördelning av EU:s krisreserv inkl. nationell medfinansiering

Produktionsgren	Antal djur	Stöd per djur ,kr	Summa stöd, miljoner kronor
Värphöns	8 800 000	13,68	120
Värphönskycklingar	7 425 000	1,11	8
Slaktkyckling	113 000 000	1,18	133
Kalkon stor	260 000	19,04	5
Kalkon liten + Broilermödrar	760 000	4,34	3
SUMMA			270

1.3.2 Statsstöd - animalier

Återstående del av det stöd som finns till förfogande, 1,58 miljarder kronor, till animaliesektorn föreslås fördelas till gris, mjölk, nötkött, får och get. Stödet fördelas på ett sådant sätt att samma procentuella kostnadstäckning uppnås i samtliga produktionsgrenar. På grund av att intensiteten är olika inom varje produktionsgren föreslås att det görs en uppdelning i olika undergrupper, t.ex. grisar 3-6 månader och grisar över 6 månader.

Stöden har fördelats med utgångspunkt från kostnadsförändringar under perioden 1 juli 2021 – 30 juni 2022.

Tabell 3 Förslag till fördelning av nationella krisstöd

Produktionsgren	Antal djur	Stöd per djur, kr	Summa stöd, mkr
Gris 3-6 månader	2 600 000	61	158
Gris över 6 månader	150 000	811	122
Mjölkkö	300 000	2 352	706
Handjur över 1 år	200 000	1 145	229
Övriga hondjur över 1 år	500 000	661	331
Får och get	270 000	132	36
SUMMA			1 580

I beräkningarna har det inte beaktats att miniminivå eller takbelopp tillämpas. I följande stycken analyseras hur miniminivå för stödet samt takbeloppet påverkar olika djurslag.

1.3.2.1 Utfall för grisar

Med ledning av aktuella data från husdjursstatistiken har det gjorts en beräkning över hur stödet fördelats på företagsnivå utifrån de stöd som finns i tabell 3. Sätts en nedre gräns på 1 000 kronor per företag med grisar kommer cirka 150 företag att inte nå upp till denna gräns. Sätts gränsen vid 5 000 kronor blir det ytterligare knappt 300 företag som inte når gränsen. Vid en gräns på 5 000 kronor kommer cirka 750 företag att bli berättigade till stöd. Det stöd som inte utbetalas på grund av att företagen inte når upp till minimibeloppet utgör någon tiondels procent av summa stöd.

Takbeloppet på 550 000 kronor kommer att påverka cirka 160 företag och cirka 30 procent av stödet kommer inte att kunna betalas ut. Det innebär att det finns utrymme för att höja stöden i tabell 3 i motsvarande grad.

Cirka 60 procent av företagen kan omfattas av det tillfälliga ramverket och för återstående 40 procent av företagen måste även de minimis-reglerna för statsstödet tillämpas.

1.3.2.2 Utfall för nötkreatur

Motsvarande beräkning baserad på husdjursstatistiken har även gjorts för nötkreatur. Vid en nedre gräns på 1 000 kronor kommer drygt 200 företag att inte nå upp till minimibeloppet, höjs gränsen till 5 000 kronor faller ytterligare 2 400 företag från som berättigade till stöd. Knappt 13 000 företag blir berättigade till stöd vid en nedre gräns på 5 000 kronor.

Drygt 300 företag hamnar över gränsen för statsstödsreglerna på 550 000 kronor. Totalt kommer drygt 10 procent av stödbeloppet inte att betalas ut på grund av miniminivån och takbeloppet. Merparten av företagen som hamnar över gränsen för takbeloppet har mjölkkor. 93 procent av företagen kan omfattas av det tillfälliga ramverket för statsstödet och övriga 7 procent måste även omfattas av de minimisreglerna.

1.3.2.3 Utfall för får

Drygt 30 procent av fårföretagen hamnar under en nedre gräns på 1 000 kronor och knappt 80 procent av företagen hamnar under miniminivån på 5 000 kronor. Sätts beloppsgränsen till 5 000 kronor innebär det att cirka 1 700 företag blir berättigade till stöd. Tillämpas en miniminivå på 5 000 kronor kommer cirka 35 procent av stödet att hamna hos företag som ligger under miniminivån.

Inget företag hamnar över takbeloppet. Fårföretagen omfattas däremot av andra stödåtgärder som omfattas av statsstödsregler i form av de minimis-stöd, t.ex. stöd till rovdjursavvisande insatser. För att inte riskera att få del av krisstödet bör fårföretagen omfattas av det tillfälliga ramverket för statsstöd.

1.3.2.4 Risk för outnyttjade medel

Med ledning av aktuell strukturstatistik har beräkningar gjorts över hur många företag som hamnar över gränsen för vad som kan betalas ut som statsstöd. För grisföretagen skulle cirka 30 procent av beloppet hamna över gränsen på 55 000 euro och för nötkreatur skulle motsvarande belopp hamna på cirka 10 procent. 35 procent av stödet till fårföretagen hamnar under minimigränsen. För att minska risken för att stöden inte ska kunna betalas ut till fullo bör därför stödet per djur höjas för dessa produktionsgrenar.

Tabell 4 Stöd per djur justerat för outnyttjade medel, kr/djur

Produktionsgren	Stöd per djur
Gris 3-6 månader	90
Gris över 6 månader	1 150
Mjölkkko	2 700
Handjur över 1 år	1 300
Övriga hondjur över 1 år	760
Får och get	200

1.3.2.5 Grund för statsstödet

Stödet bör grundas på det enskilda företagets djurinnehav under 2021. Det innebär att jordbrukaren ska ange antal djur för respektive kategori för 2021 i stödansökan. För avelsdjur (såsom mjölkkor, dikor, avelstjurar, suggor, galtar, tackor och värphöns) ska genomsnittligt antal djur under året anges och för produktionsdjur (såsom slaktkycklingar, slaktgrisar, slaktnötkreatur) ska antalet djur som producerats under året anges. Om det förekommit händelser på företaget som varit utom möjlighet för jordbrukaren att påverka, t.ex. utbrott av smittosam djursjukdom, brand m.m. ska detta kunna beaktas i beräkningen av djurantalet. Det ska ha funnits en aktiv djurproduktion av det aktuella djurslaget under februari.

1.4 Växthussektorn - kostnadsutveckling

Kostnaderna för ett flertal insatsvaror inom växthussektorn har ökat under det senaste året. För att värma upp växthusen används främst pellets och flis medan el används för odlingsbelysning. Det är framför allt kostnaden för el som ökat, flis och pellets har inte ökat i pris i motsvarande grad.

Kostnadsökningen har beräknats för perioden 1 februari 2022 till 30 juni 2022 och sedan skalats upp till helår. Kostnadsökningen blir då 74,4 miljoner kronor. Den stödsumma på 40 miljoner kronor som presenterades tidigare skulle ge ett bidrag till kostnadsökningen på 54 % vilket skulle vara i linje med bidraget inom andra sektorer.

Tabell 5. Elpriser och uträkning av ökade elkostnader utifrån ökningen mellan 1 februari 2022 till 30 juni 2022 jämfört med samma period 2021 och omvandlat till kostnadsökningen på helårsbasis.

	18/19	19/20	20/21	genom- snitt	elpris 21/22	ökning öre	ökning kr	års- andel	kostnad- sökning kr
Februari	48,31	19,64	54,38	40,78	83,90	43,12	0,43	0,15	6 274 445
Mars	41,53	17,25	45,90	34,89	154,50	119,61	1,20	0,12	13 922 216
April	41,84	14,97	43,17	33,33	113,90	80,57	0,81	0,08	6 252 491
Maj	38,71	14,91	48,47	34,03	110,00	75,97	0,76	0,06	4 421 454
Juni	29,44	25,40	73,94	42,93	110,00	67,07	0,67	0,04	2 602 445
Totalt								0,45	33 473 051
Kostnadsökning helår								1	74 384 558

1.5 Växthussektorn - fördelning av stöd

Jordbruksverket utgår från ett kostnadsbidrag på 40 miljoner kronor. För att inte missgynna odlare som lagt resurser på att investera i energisnål belysning och har kostnader för detta föreslår Jordbruksverket att bidraget fördelas på växthusyta. Verket anser vidare att kostnaden bör fördelas på uppvärmd växthusyta eftersom behovet av belysning i kallväxthus är begränsat. Den uppvärma växthusytan uppgår till 2,5 miljoner kvadratmeter.

Jordbruksverket föreslår att samma undre gräns som till animalierna används dvs. att stöd under 5 000 kronor inte delas ut. Det innebär att företag med mindre än 250 kvadratmeter inte får del av stödet. Det rör sig om 46 företag. Med en övre gräns på 550 000 kronor kommer företag över 27 500 kvadratmeter att stanna på denna stödnivå. Det rör sig om 15 företag. Jordbruksverket föreslår en stödnivå på 20 kronor per kvm för att det aviserade stödet på 40 miljoner kronor ska kunna betalas ut.

Tabell 6. Beräkning av totalkostnad med en stödnivå på 18 respektive 20 kronor per kvadratmeter.

grupp (yta - kvm)	Antal företag	Yta kvm	kronor/ kvm	
			18	20
< 250	46	5700	0	0
250 - 10 000	402	892 566	16 066 188	17 851 320
10 001 - 27 500	50	795 714	14 322 852	15 914 280
> 27 500	15	820 740	8 250 000	8 250 000

grupp (yta - kvm)	Antal företag	Yta kvm	kronor/ kvm	
			18	20
Totalt	513	2 514 720	38 639 040	42 015 600

1.5.1 Grund för stödet

Jordbruksverket föreslår vidare följande regler (som har tagits fram i samråd med representanter för LRF och Länsstyrelsen):

Stödet ska omfatta företag med växthus som kan värmas upp. Det omfattar följande produkter odlade i växthus:

- Frukt (inkluderar bär)
- Grönsaker (inkluderar kryddväxter och groddar)
- Prydnadsväxter
- Hela växthusytan – sålunda även utrymmen knutna till odlingsytan.

Stödet omfattar däremot inte:

- Växthus utan möjlighet till uppvärmning
- Växthus med produktion av skogsplantor
- Växthus som endast används för saluföring, eller som ”växthotell”

Följande krav ska ställas på sökanden:

Sökanden ska lämna in en ansökan om stöd före angivet datum och tillsammans med den bifoga underlag som styrker

- Storleken på uppvärmd växthusyta
- Företaget ska ha minst 250 kvm uppvärmd yta
- Att växthusytan används för kommersiell produktion av frukt, grönsaker eller prydnadsväxter under perioden februari – juni 2022.
- Intyga att:
  - ytan har uppvärmning
  - ytan inte använts för produktion av skogsplantor
  - ytan inte använts enbart för saluföring av växter, plantor och andra produkter under februari – juni 2022, eller som ”växthotell”

1.6 Stödadministration

I begreppet stödadministration ingår kommunikation, hantering av ansökan, ärendehandläggning, utbetalning och uppföljning/rapportering samt utveckling av systemstöd för dessa processer.

När det gäller stöd med finansiering från EU:s krisreserv föreslår Jordbruksverket och länsstyrelserna följande avseende stödadministration. Länsstyrelsen hanterar ansökan och ärendehandläggning. Jordbruksverket hanterar utbetalning och uppföljning/rapportering. Utifrån de krav som ställs på kontroll på plats hanterar Jordbruksverket urval och genomförande i efterhand. Kommunikationsinsatsen sker i samverkan mellan Länsstyrelsen och Jordbruksverket. Eftersom stödet delvis finansieras med EU-medel måste Jordbruksverket involveras oavsett hur föreslagna medel når stödmottagarna. Fördelarna med att Jordbruksverket hanterar utbetalning är att vi ändå ansvarar för uppföljning och rapportering till EU-kommissionen avseende rekvirering av medel från EU:s krisreserv samt utfall av stödutbetalningar. Konsekvenserna för reformarbetet påverkas inte ytterligare av att vi betalar ut direkt till stödmottagarna.

Avseende övriga stöd, statsstödsregler i form av de minimis och tillfälliga ramverket, är den fortsatta planeringen att Länsstyrelsen hanterar stödadministrationen. Ett alternativ är att länsstyrelsen tar hjälp av annan myndighet, annan än Jordbruksverket, gällande ansvar för systemutveckling och utbetalning. Länsstyrelsen handlägger stödet. Jordbruksverket bidrar med stöd utifrån tidigare erfarenheter, samt i frågor gällande tillgänglighet av uppgifter i register och liknande. För kommunikationsinsatser gäller samma som för krisreservsstödet, det vill säga samverkan mellan samtliga involverade myndigheter.

1.6.1 Den föreslagna stödutformningen och administrationen för krisreservsstödet kräver en ändring i svensk förordning och en ny föreskrift och att dessa hanteras skyndsamt.

För att kunna hantera stödadministrationen och betala ut krisreservsstödet senast den 30 september 2022 måste regelverket beslutas så snart som möjligt. Det gäller både vem som ska vara stödmyndighet, budgetfördelning samt vad som ska berättiga till stöd, hur stora stödbeloppen är, vem som kan söka och hur ansökan ska gå till.

Vem som är stödmyndighet regleras i förordningen (2011:926) om EU:s förordningar om pris- och marknadsreglering av jordbruksprodukter, beslut om medel kan exempelvis regleras i Jordbruksverket regleringsbrev eller på annat sätt. För att länsstyrelserna ska kunna sätta upp ett system för ansökan och handlägga stödet krävs ett nytt bemyndigande i förordning (2011:926).

De detaljerade stödreglerna kommer att regleras i en ny föreskrift. Vi bedömer att förordningen samt föreskriften behöver träda i kraft senast i mitten av juni, så att ansökan och handläggning kan påbörjas. Det är lämpligt att förordningen träder i kraft före föreskriften, alternativt samtidigt.

Ordningen på de olika stegen i processen för krisreservsstödet behöver vara:

1. Ändring i svensk förordning
2. Svensk föreskrift
3. Ansökan kan öppna hos länsstyrelserna
4. Beslut om budgetmedel
5. Beslut om utbetalning och utbetalning kan ske.

2. Förslag på fördelning av regeringens aviserade förstärkning av det nationella stödet i norra Sverige.

Regeringen föreslår en förstärkning 2022 av nationella stödet med 50 miljoner kronor. Jordbruksverket ska utifrån denna förstärkning lämna förslag till nya stödnivåer för mjölk och andra berörda sektorer. Förslaget ska utformas med beaktande av kommissionens beslut K(2018) 1622 av den 20 mars 2018 om systemet för långsiktigt stöd på nationell nivå till jordbruket i de nordliga områdena i Sverige.

Beloppet om cirka 50 miljoner har fastställts då vi i enligt K(2018) 1622 inte får överskrida det fastställda maxbeloppet för stödet under femårsperioden beslutet gäller, och det är ungefär 50 miljoner som är resterande att fördela ut nu när rådande beslutsperiod tar slut 2022. Förutom denna begränsning håller vi oss också inom ramen för maxbeloppet som kan betalas ut till mjölkproduktionen enligt samma kommissionsbeslut.

Vi har undersökt olika alternativ för fördelning av medlen och föreslår att förstärkningen av nationella stödet fördelas till mjölk (produktion och transport), värphönor, slaktgrisar och smågrisar.

I tabellen nedan anges de nya stödbeloppen för mjölk, transport av mjölk, värphönor och gris.

Nya belopp per ersättningsform i de olika stödområdena					
Ersättningsform	Stödområde 1	Stödområde 2	Stödområde 3	Stödområde 4	Stödområde 5
Kronor per kilo mjölk	1,94	1,52	1,24	0,88	0,62
Höjning av stödnivån procentuellt	118%	114%	115%	121%	130%
Kronor per kilo mjölk, transport	0,084	0,041	0,041	0,041	0,041
Höjning av stödnivån procentuellt	118%	110%	111%	111%	111%
Kronor per höna		19,21	19,20	14,33	6,55
Höjning av stödnivån procentuellt		112%	112%	113%	113%
Kronor per slaktgris		224,87	213,56	202,35	179,68

Nya belopp per ersättningsform i de olika stödområdena				
Höjning av stödnivån procentuellt	112%	112%	112%	112%
Kronor per smågris	1000,46	1044,47	969,69	961,16
Höjning av stödnivån procentuellt	108%	112%	113%	113%

Anledningen till att dessa produktionsgrenar föreslås ta del av förstärkningen är att ägg och gris är de sektorer som tycks drabbas hårdast av de ökade kostnaderna medan mjölken är en viktig sektor för jordbruket i norra Sverige.

Syftet med nationella stödet till norra Sverige är att bidra till att bibehålla jordbruksproduktion i delar av Sverige som har sämre förutsättningar för jordbruk. Mjölken är den absolut största sektorn i norra Sverige och står för ungefär 80 procent av nationella stödet. I kontakter med näringen (LRF Mittnorrland den 3 maj 2022) uttryckte de att de sektorer som är hårdast drabbade är gris och ägg. Kött och mjölk har också drabbats hårt, men för dem har producentpriset kunnat höjas. Producenter som inte har foder på lager utan köper in foder kontinuerligt drabbas av de ökade priserna på spannmål. Lantbrukarna får betala ett dyrare foder, men framförallt en dyrare frakt då dieselpriiserna gått upp och sammantaget har kostnaden för foder mer än fördubblats. Pga. långa avstånd och höga priser på drivmedel har kostnaderna för mjölktransporter ökat.

I ett av de alternativ vi undersökt har vi tittat på hur stödnivåerna skulle bli om stödet ges enbart till mjölkproduktionen. Resultatet visar att skillnaden i stödet till mjölkproduktionen, om vi ger enbart stöd till mjölk, jämfört med att ge stöd till mjölk, ägg och gris, är mycket liten. Detta då ägg och gris procentuellt utger en så liten del av den totala stödmängden. Eftersom skillnaden är liten och pga. behovet av en förstärkning av stödet till ägg och gris föreslår vi att stödet fördelas till alla tre sektorerna.

Beräkningen av nya stödnivåer till mjölk, transportstöd, värphöner, slaktgrisar och smågrisar baseras på uppgifter från tidigare års utbetalning av stöd. Förstärkningen av det nationella stödet har fördelats på de utvalda produktionsgrenarna utifrån ett medelvärde av andel av utbetalt stöd under senaste tre åren.

Mjölk

Förstärkningen fördelas på de fem stödområdena utifrån hur stor andel av det nationella stödet till mjölkproduktion och transport som tidigare år betalats ut till stödområdena.

Värphönor

Förstärkningen fördelas på de fem stödområdena utifrån hur stor andel av det nationella stödet till värphönor som tidigare år betalats ut till stödområdena.

Gris

Förstärkningen fördelas på de fem stödområdena utifrån hur stor andel av det nationella stödet till slaktgris och smågris som tidigare år betalats ut till stödområdena.

Utbetalning

Det finns inga begränsningar i utbetalningstillfällena som förhindrar eller försvårar utbetalningen av ökad mängd stöd för varken mjölk eller ägg. Detta då stöd till mjölk betalas ut en gång per månad och för ägg finns det ingen specifik tidpunkt under året då stödet måste utbetalas, utan det sker så snart Jordbruksverket får in redovisningar från äggproducenterna, vilket i snitt sker tre-fem gånger per månad. Stödet för slaktsvin betalas också ut en gång per månad.

I detta ärende har generaldirektören Christina Nordin beslutat. Marie Törnquist har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnade chefsjuristen Ida Lindblad Hammar, Olof Johansson, Mirja Hjers, Peter Krause, Göran Löfqvist, Bengt Johnsson, Maria Welén, Maria Durling, David Gerson, Julia Marcopoulos, Frida Edström och Karin Ilhamn deltagit.

Christina Nordin

Marie Törnquist

Skrivelsen har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.